

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk av ryggåsstugan på fastigheten Repslagaren 9, Kalmar

Linderson, Hans

2013

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2013). *Dendrokronologisk av ryggåsstugan på fastigheten Repslagaren 9, Kalmar*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2013:49). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

16 november 2013

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2013:49
Hans Linderson
DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV RYGGÅSSTUGAN PÅ FASTIGHETEN,
REPSLAGAREN 9, KALMAR

Uppdragsgivare: Kalmar Länsmuseum, att. Magdalena Jonsson, Box 104, 391 21 Kalmar

Område: Småland **Prov nr:** 61783-788 **Antal såg+borrprov:** 4+2

Dendrokronologiskt objekt: Enligt provtagningslista Dnr 31-660-12

Resultat:

DendroId	Prov nr	Trädslag	Antal år; (antal radier annan än 2)	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår	Bedömd egenålder
61783	1	Tall	40	Sp 26, W	1772	V 1772/73	50-60
61784	2	Tall	40	Sp 28, W	1772	V 1772/73	50-60
61785	3	Tall	50	Sp 32, B	1772	V 1772/73	60-70
61786	4	Tall	41	Sp 28, W	1772	V 1772/73	50-60
61787	5	Gran	42;1	Ej W	1765	1775±10*	50-70
61788	6	Gran	32	Ej W	Ej datering	-	40-60

Kommentarer till den dendrokronologiska dateringen

Alla fyra tallproverna (dörrkam) dateras sinsemellan och med daterade kronologier, bäst med dem som har sitt ursprung i **nordvästra Kalmar län samt med prover funna på fastigheten Rådmannen 6, till vinterhalvåret 1772/73**. "Rådmannen 6-virket" är dock huvudsakligen avverkade vintern därpå 1773/74. Det är mycket troligt virket är taget ur samma skogsbestånd, träden från "Repslagaren 9" är dock ännu yngre. Virket, är så att säga, omoget för avverkning, vilket sällan ses i 1700-talets "bondesamhälles" byggnadsvirke.

Att virket med bara 50 årsringar, säkert kan dateras, bygger på att de fyra tallproverna har gemensam ståndort och avverkningstid samt att både granen och tallen var för sig har gemensam proveniens med annat virke funnet i Kalmar stad.

Granen (vägg) kan inte dateras med tallen från samma byggnad men mycket väl med virket funnet på fastigheten "Hattmakaren 6" till **1775±10***. Dateringsspannet är en bedömning, eftersom det anges i provtagningsbeskrivningen "vankant i provtagningspunkten", det saknas dock vankant i provet. En mer försiktig datering skulle vara "efter 1765". Båda fallen antyder en gemensam avverkningstid med dörrkamsvirket.

En annan möjlighet är att detta granvirke är avverkat samma år som virket från Hattmakaren 6, vinterhalvåret 1765/66, vilket skulle kunna göra byggnaden några år äldre än dörrkamsvirket visar.

Granens datering bygger helt på det gedigna arbete som bland andra Örjan Molander stod för i arbetet om fastigheten "Hattmakaren 6". Tack!

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger markeras trädens egenålder.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet.

Rapporter och andra skrifter angående de dendrokronologiska resultaten tas tacksamt emot.

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891 (mobil)